

jo endog saa været ekstraordinær gunstige Forhold, og det, som var tilstede i 1879 i en meget høj Grad, nemlig en Slaphed i Forretningerne, der bevirkede, affet fra Vinteren, en større Arbejdsløshed, og som altsaa i Forbindelse med en haard Vinter kunde bevirkte meget uheldige Forhold, kan ikke siges nu at være tilstede, ialtsald ikke i den Udstrækning, som det dengang var Tilfældet. Derfor skal jeg tro, at der strengt taget ikke er nogen Nødvendighed for at faae en Lov angaaende dette Forhold; men ganske vist er der jo heller ikke nogen særdeles Indvending at gjøre imod at gaa ind paa et Lovforslag som dette, naturligvis under Forudsætning af, at § 6 udgaar. Jeg antager, at denne § 6 er optagen af det ærede Medlem som en Slags Jant, han vilde heise, men ikke som Noget, han havde tænkt sig, at han i Virkeligheden vilde komme til at se fremtræde i Lovsform. Det vil erindres, at den tilsvarende Paragraf, som indeholdtes i Lovforslaget, da det engang tidligere forelaa, blev opgivet af Forslagsstilleren selv, idet de indsaa, at man med den ikke vilde kunne gjøre sig Forventning om at se Lovforslaget nyde Fremme, og det Samme vil jo vistnok være Tilfældet nu. Det er ganske pient synligt, at hvilken Mening man end har om, hvorvidt Fattigunderstøttelse bør gaa over fra at være kommunal til at afholdes af Statskassen, saa er dette en af de uheldigste Veie til at komme ind derpaa, idet det jo bliver tilbøielig afhængig af Tilfældighed og Vilkaarlighed hos den enkelte Kommune, hvor stor en Del af Fattigforsørgelsen denne Kommune vil faae over paa Statskassen. Det er ganske vist en uheldig Maade at komme til en saadan Forandring, selv om man i og for sig anser den for at være rigtig. Naar det nu er Tilfældet, saaledes som den høitærede Indenrigsminister oplyste, at man i Kommunerne har havt saa lidt Trængsel til Bistand, at man ikke har gjort Brug af den Ret til at laane rentefrit hos Staten indtil 500,000 Kr. for mere end lidt over 13,000 Kroners Bedkommende, saa er det vist, at der ingenlunde kan siges at være Forhold og Omstændigheder tilstede, der skulde kunne reiserdiggjøre noget saa Ekstraordinært som dette. Jeg maa saaledes mene, at der ikke har været tilstrækkelig Opfordring til at fremkomme med et saadant Forslag, men at der dog ikke kan gjøres nogen væsentlig Indvending imod at vedtage det, naar det engang er fremkommet, dog vel at mærke under Forudsætning af, at § 6 udgaar.

Forslagsstilleren (Lauer): Saavel den meget ærede Minister som den sidste Ræder ere gaaede ud fra den Forudsætning, at der her paatænkes Foranstaltninger i Anledning af ekstra-

ordinære Forhold. Dette er ikke Tilfældet iaar ligesaa lidt som ifjor. Jeg betragter ikke Forholdene iaar ligesaa lidt som Forholdene ifjor for ekstraordinært ugunstige for Arbejderklassen. Som jeg allerede tillod mig at bemærke ifjor, og som det ogsaa udtaltes, saavidt jeg erindrer, fra flere Sider, er der Aarsag til i det Hele at komme ind paa den Veie, som her er foreslaaet. Jeg ønsker i det Hele, at man kommer ind paa den Veie, at Staten under den ene eller den anden Form bidrager endel til de Trængendes Understøttelse; men selv om man ikke vil gaa ind derpaa, vil jeg tillade mig at fremhæve et Moment, som maa gjøre det næsten til en Pligt for Lovgivningsmagten at foretage et saadant Skridt, som her er foreslaaet, eller Skridt i samme Retning og Diemed, ialtsald som midlertidigt. Lovgivningsmagten bærer jo fra gammel Tid af Skyld for den Maade, hvorpaa hele Fattigvæsenet er ordnet. Lovgivningsmagten bærer Skyld for, at det tvungne Fattigvæsen med alle dets sørgelige Følger har fortrængt den frie Fattigforsørgelse i Danmark. Nu søger den frie Fattigforsørgelse under store Besværigheder hist og her omkring i Landet at arbejde sig op igjen, idet man erkjender, at den Retsfortabelse og de øvrige beklagelige Følger, som det tvungne Fattigvæsen medfører for dem, som ere dets Offre, eller, for at udtrykke det mere officielt, for dem, mod hvilke det viser sine Belgjeringer, kunne komme til at forsvinde eller tabe sig. Det er en Side af Sagen, som jeg tror ikke maa lades upaaagtet, at Staten har ligeoverfor den trængende Befolkning en moralsk Forpligtelse til at søge at komme bort fra det tvungne Fattigvæsen og dets Følger. Selv om man ikke vil erkjende, at Staten skal gjøre dette ved vedblivende at paatage sig en Del af Fattigbyrden, har Staten dog ubetinget en Opfordring til at træffe saadanne Foranstaltninger, der kunne indeholde en Opmuntring og Støtte for dem, der nu omkring i Befolkningen arbejde paa at komme bort fra det tvungne Fattigvæsen. Aarsagen til, at det er saa vanskeligt for de Private og de Kommuner, der rundt omkring i Befolkningen arbejde i dette Diemed, at komme frem, er naturligvis den, at Befolkningen siger: Vi komme alligevel til at give gjennem det offentlige Fattigvæsen, vi have den store Byrde gennem det offentlige Fattigvæsen, og vi vide ellers ikke, i hvilken Grad vi komme til at betale to Gange. Nu er det jo engang lagt i vore Hænder, og det er jo vore Mand, der ere satte til at udføre det. Derfor skriver sig dets Modstand herimod og dets Egegyldigheden derfor. Det Forsøg, som i næstforrige Samling blev gjort paa at opmuntre saadanne Foranstaltninger, som der her er Tale om, og opmuntre den frie Fattigforsørgelse gennem de Fattigkasser og gennem